



ΕΣΝΕ

Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδος

Ενημερωτικό Φυλλάδιο - Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 2023

ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

Μέλος European Oncology Nurses Society (EONS) &
Μέλος International Society of Nurses in Cancer Care (ISNCC)



3	Συμμετοχή στο ESO-EONS Masterclass In Oncology Nursing 2023
8	10ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας
13	Φροντιστήριο ενσυνειδητότητας για επαγγελματίες ογκολογικής φροντίδας
16	23ο Μετεκπαιδευτικό Συνέδριο: Εξελίξεις στην Ογκολογία
17	Athens Authentic Marathon
20	17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διατροφής και Διαιτολογίας
23	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Μέτρα πρόληψης λοιμώξεων σε ογκολογικούς ασθενείς
24	Καρκινικές εξελκώσεις
26	Η σπουδαιότητα της δημιουργίας κέντρου ανακουφιστικής φροντίδας στην Θεσσαλία
28	Η Νέα Μονάδα Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος» στη Θεσσαλονίκη
31	Από Σεπτέμβρη /2022.... ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ/2023

Συμμετοχή στο ESO-EONS Masterclass In Oncology Nursing 2023

Γράφει η Ελένη Πανάγου



Από 06-10 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία στο Varese της Ιταλίας, το 14ο ESO-EONS Masterclass στη Νοσηλευτική Ογκολογία. Πρόκειται για μια πολυεπαγγελματική και διεπιστημονική εκδήλωση, που διοργανώθηκε από την European Oncology Nursing Society (EONS) και το European School of Oncology (ESO). Σε αυτό συμμετείχαν νοσηλευτές ογκολογίας από όλη την Ευρώπη με αποδεδειγμένη κλινική εμπειρία, μεταξύ των οποίων και τρεις συμμετέχοντες από την Ελλάδα. Η Βασιλική Παπαρούπα από το Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας, ο Νικόλαος Πολίτης από το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου και η Ελένη Πανάγου από το 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών. Όλοι οι συμμετέχοντες, για τέσσερις ημέρες, παρακολούθησαν και εντρύφησαν εντατικά στα πλέον σύγχρονα θέματα ογκολογίας και ογκολογικής νοσηλευτικής, μέσα σε ένα συλλογικό πνεύμα διδασκαλίας και μάθησης για τη βελτίωση των κλινικών δεξιοτήτων και κατ' επέκταση της φροντίδας των ασθενών.

Έτσι οι ογκολογικοί νοσηλευτές είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν συνεδρίες που αφορούσαν σε δεξιότητες εξειδικευμένης πρακτικής όπως αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων, δεξιότητες επικοι-

νωνίας, σύνθετη διαχείριση συμπτωμάτων, έρευνα στη νοσηλευτική, ψυχοκοινωνικές συνέπειες της θεραπείας του καρκίνου, θέματα ασφάλειας, αλλά και ζητήματα που αφορούσαν σε επαγγελματική ποιότητα ζωής και ανάπτυξη ψυχικής ανθεκτικότητας. Επιπλέον, άλλες συνεδρίες ήταν εστιασμένες στην ανασκόπηση και την κατανόηση των αυξανόμενων δεδομένων που αφορούν στην εφαρμογή της νοσηλευτικής που βασίζεται σε ενδείξεις, αντικατοπτρίζοντας έτσι τον ρόλο των συμμετεχόντων στην κλινική ηγεσία.

Επίσης παρουσιάστηκαν μελέτες περιπτώσεων (case study) από το σύνολο των συμμετεχόντων, διερευνώντας την εφαρμοζόμενη νοσηλευτική πρακτική και εστιάζοντας έτσι σε ειδικές πτυχές της φροντίδας. Οι από κοινού συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν με τους ιατρούς σε συγκεκριμένα αντικείμενα, ήρθαν να τονίσουν, να υποστηρίξουν και να επιβεβαιώσουν την ανάγκη για την εφαρμογή της διεπιστημονικότητας στην φροντίδα του καρκίνου. Τέλος οι συμμετέχοντες συμμετείχαν σε πρακτική εκπαίδευση η οποία προσφέρθηκε μέσα από την συμμετοχή τους σε μικρότερες ομάδες, επιτρέποντας έτσι την μεταξύ τους εποικοδομητική αλληλεπίδραση.

Σε κάθε περίπτωση, ένα τέτοιο masterclass ογκολογίας είναι μια μοναδική εκπαιδευτική ευκαιρία και εμπειρία για κάθε συμμετέχοντα. Προσφέρει μια εξαιρετική δυνατότητα για αλληλεπίδραση μεταξύ νοσηλευτών ογκολογίας που προέρχονται από διαφορετικές χώρες και κατά συνέπεια από

διαφορετικά συστήματα υγείας, γεγονός ιδιαίτερα ευεργετικό για τους συμμετέχοντες, τους ασθενείς τους, αλλά και τους συναδέλφους τους. Το επόμενο masterclass θα πραγματοποιηθεί 08-12 Νοεμβρίου 2024 στην Φινλανδία και συστήνεται ανεπιφύλακτα η συμμετοχή σε αυτό!



Πριν τη συνταγογράφηση συμβουλευτείτε την Περίληψη Χαρακτηριστικών Προϊόντος που διατίθεται από τον ΚΑΤΟΧΟ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ κατόπιν αιτήσεως

Bristol Myers Squibb™

Bristol-Myers Squibb A.E.
Αττικής 49-53 & Προποντίδος 2, Τ.Κ. 152 35 Βριλήσσια, Αττική
ΤΘ 63883 - Βριλήσσια, Τ.Κ. 152 03, Αττική
Τηλ. 210 6074300 & 210 6074400, Φαξ 210 6074333
Αριθμός Γ.Ε.ΜΗ 7453601000

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και
Αναφέρετε
ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για
ΟΛΑ τα φάρμακα
Συμπληρώνοντας την "ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ"

ΤΟ **95%**
ΤΩΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΑΣΘΕΝΩΝ

ΒΙΩΝΕΙ ΤΙΣ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ
ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ ΤΟΥ*



Η LA ROCHE-POSAY ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

10+

ΧΡΟΝΙΑ

Αφροσίωση στη μάχη
κατά του καρκίνου

3

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Με παγκόσμιους οργανισμούς
υποστήριξης ογκολογικών ασθενών

21.000+

**ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟΙ
ΑΣΘΕΝΕΙΣ**

Έχουν λάβει φροντίδα από το 2008
έως σήμερα στο δερματολογικό
κέντρο της LA ROCHE-POSAY

16

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

44

POSTERS

11

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Σε ασθενείς υπό θεραπεία
κατά του καρκίνου



**LIPIKAR
BAUME AP+M**
Μαλακτικό βάλαμο
αναπλήρωσης
λιπιδίων



**LIPIKAR
SYNDET AP+**
Κρεμώδες
καθαριστικό
αναπλήρωσης λιπιδίων



**CICAPLAST
BAUME B5+**
Αναπλαστικό
βάλαμο



**ANTHELIOS
100 KA+
MED CREAM**
Αντηλιακή προστασία



**EAU THERMALE
LA ROCHE-POSAY**
Ιαματικό Νερό



ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ
ΤΗΝ ΑΝΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

10ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας

Γράφει η Ειρήνη Θρουβάλα

Οργάνωση:
ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

**10^ο Πανελλήνιο Συμπόσιο
Νοσηλευτικής
Ογκολογίας**

3-5 Νοεμβρίου 2023 Χαλκίδα, Lucy Hotel

Γραμματεία Συμποσίου:
ets Events & Travel Solutions
E.T.S. Events & Travel Solutions A.E.
Επ. Βενιζέλου 154, 171 22 Ν. Σχισιόνη
Τηλ: 210-98 80 032, Φαξ: 210-98 81 303
E-mail: ets@otenet.gr, ets@events.gr
Website: www.events.gr

Οργάνωση:
Τομέας Νοσηλευτικής Ογκολογίας Ε.Σ.Ν.Ε.
Μεσογείων 2-4, 1^η Κοίτη Παργού Αθήνας, 2^{ος} Όροφος
115 27 Αθήνα, Τηλ: 210-7702861, 210-7485307
Email: ets@otenet.gr, website: www.eson.gr

Θα κομνηθούν
Διπλώματα
Μεταξύ
Συνεχιζόμενης
Νοσηλευτικής
Εκπαίδευσης
(CNEC)

από την Επιτροπή
Μοριοδοτήσεως του Ε.Σ.Ν.Ε.,
σύμφωνα
με το Κείμενο του ICN

Από τις 3-5 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες του 10ου Πανελληνίου Συμποσίου Νοσηλευτικής Ογκολογίας, στη Χαλκίδα. Το συμπόσιο διοργανώθηκε από τον Τομέα Νοσηλευτικής Ογκολογίας Ε.Σ.Ν.Ε σε συνεργασία με το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκίδας, το Γ.Α.Ν.Π Μεταξά, το Γ.Ο.Ν.Κ οι Άγιοι Ανάργυροι, το Γ.Α.Ο.Ν.Α Άγιος Σάββας, το Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών Ιπποκράτειο, το Γενικό Νοσοκομείο Βόλου, και το Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας και τελούσε υπό την αιγίδα, των τμημάτων νοσηλευτικής των Ελληνικών Πανεπιστημίων, του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής

Αλληλεγγύης και της Εταιρείας Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας.

Η παρακολούθηση του συνεδρίου μοριοδοτήθηκε με 21 Διεθνείς Μονάδες Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης σύμφωνα με τα κριτήρια του ICN. Η Διοικούσα Επιτροπή του Τομέα Νοσηλευτικής τίμησε σε ειδική εκδήλωση την Παρασκευή 3 Νοεμβρίου 2023, στα πλαίσια της εναρκτήριας τελετής του 10ου Συμποσίου Νοσηλευτικής Ογκολογίας, τη μνήμη των νοσηλευτριών που χάθηκαν πρόωρα στο καθήκον τους. (α) Της υποναυάρχου

Γλυκερίας Μεμεκίδου, μέλος του ΤΝΟ ΕΣΝΕ, της υποπετάρχου Ευαγγελίας Ανδρεαδάκη για την αυτοθυσία τους κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους στη Λιβύη και (β) της κας Τσαρουχά Σπυριδούλας Διοικητικά Υπεύθυνης της Υπηρεσίας Παιδιατρικής Ανακουφιστικής Φροντίδας της Μέριμνας και Πρόεδρου της Ελληνικής Εταιρείας για την Ανακουφιστική Φροντίδα Παιδιών και Εφήβων για τη συμβολή και τον ηγετικό της ρόλο στην προώθηση και ανάπτυξη της παιδιατρικής ανακουφιστικής Φροντίδας Παιδιών και Εφήβων στη χώρα μας. Παράλληλα ανακοινώθηκε ότι ετησίως θα χορηγείται το βραβείο «Γλυκερία Μεμεκίδου» στην καλύτερη εργασία, ώστε η μνήμη της υποναυάρχου και μέλος του ΤΝΟ ΕΣΝΕ, Γλυκερίας Μεμεκίδου, να παραμείνει ζωντανή διαχρονικά και όλοι οι νεότεροι συνάδελφοι να γνωρίζουν για το σημαντικό έργο της.

Την εναρκτήρια τελετή τίμησαν με την παρουσία τους ο Διοικητής του Νοσοκομείου Χαλκίδας, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδας και εκπρόσωποι από την τοπική αυτοδιοίκηση. Φέτος αποφασίστηκε να βραβευτούν για το κοινωνικό έργο και την προσφορά τους στον ογκολογικό ασθενή, τα μη κερδοσκοπικά σωματεία και οι σύλλογοι των ασθενών ΕΛΛΟΚ, Κ.Ε.ΦΙ, Άλμα Ζωής, Ευ Ζω με τον Καρκίνο, Fair Life, Κέντρο Κα-

θοδήγησης Καρκινοπαθών Κάπα3 και η Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας Γαλιλαία.

Θέμα της κεντρικής ομιλίας ήταν οι καινοτόμες εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης στην υγεία. Ο κος Μπάσιος Πάνος Digital, Data & Analytics Director παρουσίασε τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα αυτό, τις δυνατότητες που αναπτύσσονται στη βελτιστοποίηση της διάγνωσης και στην ανάπτυξη ιατρικής ακριβείας, σημειώνοντας ότι οι εφαρμογές αυτές δεν πρόκειται να υποκαταστήσουν τον ανθρώπινο παράγοντα αλλά να υποβοηθήσουν τον ρόλο του.

Το επιστημονικό πρόγραμμα του συμποσίου περιλάμβανε 12 διαλέξεις, 12 στρογγυλά τραπέζια, 10 κλινικά φροντιστήρια, 1 ανοιχτή συζήτηση και 30 ελεύθερες και αναρτημένες ανακοινώσεις. Η θεματολογία των διαλέξεων και των στρογγυλών τραπέζιων επικεντρώθηκε στην ολιστική και την εξατομικευμένη προσέγγιση του ογκολογικού ασθενούς με επίκεντρο τις ανάγκες του, στη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας υγείας στηριζόμενη σε επιστημονικά αποδεδειγμένη γνώση καθώς και στην παρουσίαση σύγχρονων αντικαρκινικών θεραπειών στην καθημέρα πράξη αλλά και ηλεκτρονικών εφαρμογών. Παρουσιάστηκε το πρωτοποριακό πρόγραμμα που επιτρέπει





στους ογκολογικούς ασθενείς να λάβουν τη θεραπεία τους στο σπίτι «Οίκοθεν» του Αγίου Σάββα από τον εμπνευστή και επιστημονικά υπεύθυνο του προγράμματος κ. Νικολάου Μιχάλη. Επίσης διαπραγματεύτηκαν ζητήματα που αφορούσαν τη διαχείριση νηθικών διλημάτων στην παροχή φροντίδας στο τέλος της ζωής, τη γεφύρωση του χάσματος ανισοτήτων στην ογκολογική φροντίδα όπως πχ φροντίδα ατόμων ΛΟΑΤΚΙ και τις κριτικές αναπαραστάσεις του σώματος σε ασθενείς. Από την ανοιχτή συζήτηση αναπτύχθηκε γόνιμος διάλογος για την αξιοσημείωτη συμβολή των επιστημονικών εταιρειών στη διασφάλιση της Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας, με συμμετέχοντες διακεκριμένους επιστήμονες υγείας από τον Οργανισμό Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία και συντονιστές τους κ. Παπαγεωργίου Δημήτρη, Επίκουρο Καθηγητή, τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και πρόεδρο του ΤΝΟ ΕΣΝΕ, κ. Κωτσιόπουλο Ιωάννη τ.Γ.Γ Υγείας και την κ. Μανούσου Αικατερίνη Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Α.Ν.Π «Μεταξά». Η θεματολογία

των εξειδικευμένων κλινικών φροντιστηρίων περιλάμβανε την ανάπτυξη κλινικών δεξιοτήτων σε καινοτόμους τομείς με στόχο τη μεταφορά δεξιοτήτων στην κλινική πράξη, όπως τη χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη νοσηλευτική ογκολογία, την ενσυνειδητότητα, τις εφαρμογές ψηφιακής υγείας, την πρακτική εφαρμογή χρήσης κλειστών συστημάτων χορήγησης χημειοθεραπευτικών, τη νοσηλευτική τεκμηρίωση, την ανάπτυξη διοικητικών και ηγετικών ικανοτήτων, τη διαχείριση ασθενών με καρκίνο μαστού, κ.α

Στη λήξη του συμποσίου παρουσιάστηκαν τα συμπεράσματα, με βάσει τα οποία οι ραγδαίες επιστημονικές εξελίξεις στην ογκολογία, τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα στην υγεία και η πολυπλοκότητα του συστήματος υγείας δημιουργούν ένα συνεχές μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη υψηλού επιπέδου συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, ανάπτυξης ικανοτήτων και δεξιοτήτων αυτοφροντίδας του ογκολογικού νοσηλευτή προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί

Plum 360TM

Best in KLAS for both Smart Pumps Traditional and Smart Pumps EMR-Integrated-2023



© 2023 ICU Medical, Inc. All rights reserved



ΑΘΗΝΑ: Τραπεζούντος 17 & Α. Παπανδρέου, 151 27 Μελίσσια Τηλ.: 210 61.36.332, Fax: 210 81.05.298
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Δεληφών 17, Πυλαία 555 35 Τηλ.: 2310 326.136, Fax: 2310 306.790

Προϊόντα του Οίκου:



For more information go to www.icumed.com/BestinKLAS

στις ανάγκες των ασθενών και στην αυξανόμενη πίεση του συστήματος υγείας. Οι σύγχρονοι νοσηλευτές ογκολογίας με το υψηλό επιστημονικό τους επίπεδο και τον επαγγελματισμό τους, έχουν όλες τις δυνατότητες να καινοτομήσουν στη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας και να ηγηθούν στη χάραξη πολιτικών για την υγεία. Η διαχείριση των συμπτωμάτων των ογκολογικών ασθενών προϋποθέτει εξειδικευμένη γνώση και διεπιστημονικότητα. Από την πολυάριθμη συμμετοχή των προπτυχιακών φοιτητών στις εργασίες του συμποσίου, προκύπτει η ανάγκη για ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης και έγκαιρης ενσωμάτωσής τους σε ομάδες εργασίας, όπως των νέων νοσηλευτών ογκολογίας.

Το συμπόσιο κρίθηκε απόλυτα επιτυχημένο αφού το σύνολο των συμμετοχών με φυσική και διαδικτυακή συμμετοχή ξεπέρασε τις 500, διακρίθηκε για το υψηλό επιστημονικό του επίπεδο και την άσφον διοργάνωσή του. Τέλος ανακοινώθηκε ότι θα βραβευτούν οι δύο καλύτερες επιστημονικές εργασίες που ήταν οι :

Α) Διερεύνηση του επιπολασμού, του άγχους, του στρες και της κατάθλιψης μεταξύ ασθενών με καρκίνο του πνεύμονα που υποβλήθηκαν σε

χημειοθεραπεία/ανοσοθεραπεία στη διάρκεια της Πανδημίας Covid 19.

Συγγραφική Ομάδα: Αναγνώστη Φ., Ντουράκης Α., Νταραχάνη Δ, Ανθούλη- Αναγνωστοπούλου Φ., Παπαγιώργης Π., Κάντζουρα Ε., Σαριγιαννίδου Α., Θαλασσινός Ν.

Β) Διερεύνηση της ποιότητας ζωής των παιδιών και της συμπεριφοράς της φροντίδας μεταξύ γονέων/φροντιστών και παιδιών με αιματολογικό καρκίνο.

Συγγραφική Ομάδα: Ζύκα Α., Κακουλάκη Ε., Φουντουλάκη Ε., Λιναρδάκης Ε., Ρίκος Ν.

Η Διοικούσα επιτροπή του ΤΝΟ ΕΣΝΕ εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες της προς την Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή του 10ου Πανελληνίου Συμποσίου Νοσηλευτικής Ογκολογίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΝΕ, τη Γραμματεία, την E.T.S Events & Travel Solutions A.E, τους χορηγούς, τους συνέδρους και όλους όσους συντέλεσαν στη επιτυχή διοργάνωση του συμποσίου και ανανεώνει το ραντεβού για το 11ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας 2024 στα Ιωάννινα.



Φροντιστήριο ενσυνειδητότητας για επαγγελματίες ογκολογικής φροντίδας

Γράφει η Ελένη Πανάγου



Καθιερωμένος θεσμός και σημείο αναφοράς, εμπεδωμένο στη συνείδηση της ογκολογικής κοινότητας, αποτελεί το ετήσιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας. Έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία στην πόλη της Χαλκίδας από 03-05 Νοεμβρίου 2023 το 10ο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την μεγάλη συμμετοχή των νοσηλευτών ογκολογίας από ολόκληρη την Ελλάδα, αλλά και το πλούσιο και υψηλού επιπέδου επιστημονικό του πρόγραμμα. Στο πλαίσιο διεξαγωγής του, εκτός από τις διαλέξεις, τα στρογγυλά τραπέζια και τις ελεύθερες και αναρτημένες ανακοινώσεις, έλαβαν χώρα και κλινικά φροντιστήρια έχοντας να επιδείξουν και να προσεγγίσουν άκρως ενδιαφέροντα θέματα. Μεταξύ αυτών και το κλινικό φροντιστήριο με θέμα «Η ενσυνειδητότητα και τα οφέλη της στους επαγγελματίες ογκολογικής φροντίδας», που πραγματοποιήθηκε υπό την επίβλεψη της Καθηγήτριας Ουρανίας Γκοβίνα και συντονίστηκε από την Χρυσάνθη Νταφοπούλου, κοινωνική λειτουργό και εκπαιδεύτρια mindfulness και την Ελένη Πανάγου, νοσηλεύτρια.



Το κλινικό αυτό φροντιστήριο που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά, ξεκίνησε εισάγοντας τους συμμετέχοντες στην έννοια της ενσυνειδητότητας (mindfulness). Η ενσυνειδητότητα -που συνιστά και στρατηγική αυτοφροντίδας- αναφέρεται στη μη αυτο-επικριτική αποδοχή των συναισθημάτων και σκέψεων ενός ατόμου το οποίο εστιάζει την προσοχή του αποκλειστικά και μόνο στο παρόν. Το άτομο μέσα από αυτή, επιτυγχάνει να ζει συνειδητά την



παρούσα στιγμή και να διατηρεί μια ενσυνείδητη στάση ζωής. Τα οφέλη της από την εφαρμογή της στους επαγγελματίες υγείας γενικά και της ογκολογικής φροντίδας ειδικά, επιβεβαιώνονται μέσα από σειρά μελετών που έχουν υλοποιηθεί επί του αντικειμένου. Έτσι στην πλειοψηφία τους αυτές, συγκλίνουν στο γεγονός ότι η ενσυνειδητότητα προάγει την υγεία των ατόμων, μακροχρόνια οδηγεί σε μείωση των επιπέδων του άγχους, της κατάθλιψης και της επαγγελματικής εξουθένωσης και συμβάλλει στην καλλιέργεια ενσυναίσθησης και στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας. Συνολικά, συντελεί στην αυτοβελτίωση, ενισχύοντας το αίσθημα προσωπικής ολοκλήρωσης.

Ακολουθώντας η κα Νταφοπούλου ως εκπαιδευτρια mindfulness ανέλαβε και το μεγαλύτερο μέρος του φροντιστηρίου, εφαρμόζοντας αρκετές, σύντομες αλλά κυρίως ενδιαφέρουσες πρακτικές ενσυνειδητότητας, που μπορεί κανείς να τις ενσωματώσει στην καθημερινή του κλινική πρακτική, αλλά και εν γένει στην καθημερινότητά του. Ειδικά το πρακτικό αυτό κομμάτι ενθουσίασε ιδιαίτερα τους συμμετέχοντες και απέσπασε θετικά σχόλια, ενώ παράλ-

ληλα έγινε απόλυτα κατανοητό ότι η διαδικασία επίγνωσης και συνειδητοποίησης της εμπειρίας της παρούσας στιγμής έρχεται σε αντίθεση με μεγάλο μέρος της καθημερινής μας εμπειρίας, όπου άθελά μας, αφήνουμε το νου μας να περιπλανηθεί και να δρα, σε αυτό που αποκαλούμε «αυτόματο πιλότο».

Αναγνωρίζοντας το γεγονός, ότι οι νοσηλευτές ογκολογίας αντιμετωπίζουν ένα σημαντικό μέγεθος καθημερινών εργασιακών στρεσογόνων παραγόντων, απαιτήσεων και προκλήσεων καθώς επίσης και το ότι η φροντίδα των ογκολογικών ασθενών είναι συναισθηματικά εξαντλητική και σε συνδυασμό πάντα με το θετικό αποτύπωμα του κλινικού αυτού φροντιστηρίου, οι συντονιστές του δεσμεύονται για μελλοντική διοργάνωση προγραμμάτων ενσυνειδητότητας. Σκοπός τους θα είναι η η πρακτική της ενσυνειδητότητας να συμβάλει «μετασχηματιστικά» στο άτομο, προκειμένου να επηρεάσει θετικά την ευημερία και την ευεξία του, επιτυγχάνοντας έτσι τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του γενικά και της επαγγελματικής ποιότητας ζωής του ειδικά.



PowerPICC™ Catheter

PowerPICC™ catheters combine the efficacy of PICC access with the efficiency of power injection for CECT scans

Becton Dickinson Hellas S.A.
1 Filellinon Str. & Megalou Alexandrou, Gr 16452, Argiroupoli, Athens, Greece
Phone: +30 210 969 0770, Fax: +30 210 962 8810

CE
2797

bd.com



BD, the BD Logo, PowerPICC Catheter and Sherlock 3CG are trademarks of Becton, Dickinson and Company or its affiliates. All other trademarks are the property of their respective owners. © 2020 BD. All rights reserved. BD-89470

23ο Μετεκπαιδευτικό Συνέδριο: Εξελίξεις στην Ογκολογία



Athens Authentic Marathon



Συμμετείχαμε μαζί με την ΕΛΛΟΚ στον Μαραθώνιο της Αθήνας και αφιερώνουμε τη συμμετοχή μας στην πλατφόρμα της All.Can Greece. Συγχαρητήρια στα μέλη μας Ειρήνη Θρουβάλα, Ελένη Πανάγου και Λουίζα Αθανασίου.



Για άλλη μια χρονιά ο Τομέας Νοσηλευτικής Ογκολογίας ΕΣΝΕ συμμετέχει στο Μετεκπαιδευτικό Συνέδριο στην Πάτρα (φέτος το 23ο). Θερμές ευχαριστίες στον κ. Καλοφωνο και στην αγαπητή μας Άννα Βήχα για την ευγενική πρόσκληση και την πολυετή συνεργασία. Η επιστήμη της Ογκολογικής Νοσηλευτικής παρουσιάζεται, αναβαθμίζεται σε όλο τον κόσμο, σε συνέδρια και δράσεις μέσω των επιστημονικών εταιρειών



KENACOMB® 0,1%+0,25%+100 ΚΥ/G.
Κρέμα υποκίτρινου χρώματος, για τοπική δερματική χρήση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Σύνθεση: Κάθε γραμμάριο κρέμας KENACOMB περιέχει Τριαμσινολόνης ακετονίδιο 1 mg, Νεομυκίνη θειική ισοδύναμη προς 2,5 mg Νεομυκίνης βάση και Νυστατίνη 100.000 μονάδες. Έκδοχα με γνωστή δράση: Παραϋδροξυβενζοϊκό μεθυλεστέρα, παραϋδροξυβενζοϊκού οξέος προπυλεστέρα και προπυλενογλυκόλη. **Θεραπευτικές ενδείξεις:** Το KENACOMB ενδείκνυται για τη θεραπεία περιήλικων δερματοπαθειών που ανταποκρίνονται στα κορτικοστεροειδή, στις οποίες υπάρχει κίνδυνος βακτηριακής ή μυκητιακής επιμόλυνσης προερχόμενης από ευαίσθητους μικροοργανισμούς, π.χ. δερματοπάθειες που οφείλονται στην Candida albicans. Το KENACOMB επιφέρει γρήγορη πλήρη και παρατεταμένη ανακούφιση από τον κνησμό, το κάψιμο και τη φλεγμονή, συγχρόνως δε καταπολεμάει και αποτρέπει τις βακτηριακές ή μυκητιασικές επιπλοκές σε επιφανειακές μικροβιακές λοιμώξεις, δερματικές καντιντιάσεις, παρότρυμμα, χρόνιο απλό λειχήνα, πρωκτογεννητικό κνησμό, παιδικό έκζεμα, δερματίτιδα εκ σπαργάνων. Ενδείκνυται επίσης στις φλεγμονώδεις δερματοπάθειες που υπόκεινται σε μικροβιακή ή μυκητιακή λοίμωξη όπως: έκζεμα, στοπική δερματίτιδα, νομισματοειδή δερματίτιδα, δερματίτιδα εξ επαφής, σμηग्ματορροϊκή δερματίτιδα και νευροδερματίτιδα. Επιπλέον εξασφαλίζει τη συνεργασία του ασθενούς, επειδή δεν ερεθίζει τοπικά, δεν προκαλεί αλλεργική υπερευαισθησία ούτε άλλες ανεπιθύμητες ενέργειες. **Δοσολογία:** Το KENACOMB εφαρμόζεται στην πάσχουσα περιοχή δύο ή τρεις φορές την ημέρα.Ενήλικες: Εφαρμόστε μια μικρή ποσότητα στην προσβεβλημένη περιοχή σε λεπτό στρώμα 2 ή 3 φορές την ημέρα έως ότου παρατηρήσετε βελτίωση. Η βελτίωση αυτή μπορεί να διατηρηθεί στη συνέχεια με εφαρμογή μία φορά την ημέρα ή και με μικρότερης συχνότητας εφαρμογές.Παιδιατρικός πληθυσμός: Χρήση αυτού του φαρμάκου σε παιδιά και εφήβους πρέπει να γίνεται μόνο εφόσον χαρακτηρίζεται απαραίτητη από τον ιατρό και στην περίπτωση αυτή πρέπει να εφαρμόζεται ένα λεπτό στρώμα μία φορά την ημέρα για περίοδο όχι μεγαλύτερη των 7 ημερών. Σε περίπτωση χρήσης σε παιδιά, η αγωγή πρέπει να παρακολουθείται προσεκτικά από τον ιατρό. Η ιατρική παρακολούθηση είναι ιδιαίτερα σημαντική στην περίπτωση που το φάρμακο εφαρμόζεται σε επιφάνεια άνω του 5 έως 10% της σωματικής επιφάνειας, ή σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται στεγανές επιδέσεις ή πολύ αφικτό απορροφητικό πανί.Ηλικιωμένος Πληθυσμός (ηλικίας άνω των 65 ετών): Το KENACOMB μπορεί να χορηγηθεί σε ασθενείς προχωρημένης ηλικίας με την ταυτόχρονη υιοθέτηση προφυλάξεων στις περιπτώσεις που υπάρχει μείωση της νεφρικής λειτουργίας και μπορεί να προκύψει σημαντική συστηματική απορρόφηση θειικής νεομυκίνης. Νεφρική ανεπάρκεια: Σε ασθενείς με νεφρική ανεπάρκεια η δόση πρέπει να μειώνεται. **Αντενδείξεις:** Υπερευαισθησία στις δραστικές ουσίες ή σε κάποιο από τα έκδοχα. Υπερευαισθησία σε άλλα αντιβιοτικά της τάξης των αμινογλυκοσίδων. Το KENACOMB δεν πρέπει να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις αιμορραγικής διάθεσης, ροδόχρου νόσου, φυματίωσης, κοινής ακμής, περιστοματικής δερματίτιδας, νόσων με ατροφία του δέρματος, κνησμού στην περιπρωκτική περιοχή ή/και στα γεννητικά όργανα. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις δερματοπαθειών σε βρέφη κάτω του ενός έτους, καθώς υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αυξημένης απορρόφησης. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση λοιμωδών νόσων (π.χ. ιός του απλού έρπητα, ιός της ανεμοβλογιάς), εκτός από ειδικές περιπτώσεις. Ασθενείς που πάσχουν από βαρείας μορφής νεφρική νόσο (εκτός της νέφρωσης) δεν πρέπει να χρησιμοποιούν το KENACOMB. Πρέπει επίσης να αποφεύγεται όταν πρόκειται να γίνουν εμβολιασμοί ή για την αντιμετώπιση δερματικών αντιδράσεων που οφείλονται σε εμβολιασμό. **Ειδικές προειδοποιήσεις και προφυλάξεις κατά τη χρήση:** Πρέπει να αποφεύγεται, όποτε είναι εφικτό, η χορήγηση τοπικής αγωγής για συνεχές παρατεταμένο διάστημα, ειδικά στα παιδιά, καθώς μπορεί να προκύψει καταστολή του άξονα υποθαλάμου - υπόφυσης - επινεφριδίων, με ή χωρίς κλινικά σημεία του συνδρόμου Cushing, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου δεν γίνεται χρήση στεγανών επιδέσεων. Αν προκύψει μια τέτοια κατάσταση, το φάρμακο πρέπει να απομακρυνθεί από τον οργανισμό σταδιακά (τοπικό κορτικοειδές), υπό ιατρική παρακολούθηση, λόγω του κινδύνου νεφρικής ανεπάρκειας. Πρέπει να αποφεύγεται η χορήγηση συνδυαστικών αγωγών στεροειδών και αντιβιοτικών για περισσότερο από 3 εβδομάδες σε περίπτωση που δεν παρουσιάζεται κλινική βελτίωση, καθώς μια τέτοια κατάσταση μπορεί να αποκρύψει την έκταση της μόλυνσης λόγω της επίδρασης των κορτικοειδών. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται στεγανές επιδέσεις ή επιδέσμοι που δεν επιτρέπουν στο δέρμα να αναπνέει, καθώς μπορούν να ευνοήσουν την εξέλιξη των μολύνσεων και τον αντίστοιχο δερματικό ερεθισμό, π.χ. θυλακίτιδα καθώς και τοπική ατροφία του δέρματος. Αν η χρήση στεγανής επιδεσης δεν μπορεί να αποφευχθεί, πρέπει το δέρμα να καθαρίζεται πρώτα καλά για να προληφθεί πιθανή επιμόλυνση. Η συνεχής ή επαναλαμβανόμενη εφαρμογή μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο ευαισθησίας εξ επαφής. Εάν εμφανισθεί οποιοσδήποτε ερεθισμός η θεραπεία θα πρέπει να διακοπεί και, αν είναι απαραίτητο, να ξεκινήσει κατάλληλη αγωγή.Πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή για να μην έλθει το KENACOMB σε επαφή με τα μάτια ή τους βλεννογόνους. Τα χέρια πρέπει να πλένονται επιμελώς μετά την εφαρμογή. Στην περίπτωση εφαρμογής της κρέμας στο πρόσωπο, η χρήση πρέπει να περιορίζεται στις 5 ημέρες. Λόγω της πιθανότητας ωτοτοξικότητας ή νεφροτοξικότητας από τη θειική νεομυκίνη, δεν προτείνεται η χρήση του KENACOMB σε μεγάλες ποσότητες ή σε εκτεταμένες περιοχές για παρατεταμένο διάστημα, λόγω του πιθανού κινδύνου συστηματικής απορρόφησης.Γενικά συνιστάται να μη γίνεται χρήση τοπικού κορτικοστεροειδούς περισσότερο από τρεις εβδομάδες χωρίς επανεξέταση από τον ειδικό ιατρό. Οφθαλμικές Διαταραχές: Η συστηματική και τοπική χρήση κορτικοστεροειδών μπορεί να προκαλέσει οφθαλμικές διαταραχές. Αν κάποιος ασθενής παρουσιάσει συμπτώματα

Kenacomb®

όπως θολή όραση και άλλες οπτικές διαταραχές, πρέπει να απευθυνθεί σε οφθαλμίατρο ώστε να αξιολογηθούν οι πιθανές αιτίες, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται ο καταρράκτης, το γλαύκωμα ή σπάνιες ασθένειες όπως η Κεντρική Ορώδης Χorioαμφιβληστροειδοπάθεια (CSCR), οι οποίες αναδύθηκαν λόγω της χρήσης συστημαικών ή τοπικών κορτικοστεροειδών.Παιδιατρικός πληθυσμός: Η μακροχρόνια χρήση του KENACOMB στα παιδιά, πρέπει να αποφεύγεται. Το φάρμακο αυτό περιέχει προπυλενογλυκόλη και μπορεί να προκαλέσει ερεθισμό του δέρματος. Το φάρμακο αυτό περιέχει παραϋδροξυβενζοϊκό μεθυλεστέρα και παραϋδροξυβενζοϊκού οξέος προπυλεστέρα. Μπορεί να προκαλέσει αλλεργικές αντιδράσεις (πιθανόν με καθυστέρηση). **Γονιμότητα, κύηση και γαλουχία:** Οι πληροφορίες σχετικά με την πιθανή επίδραση της νεομυκίνης στην κύηση και τη γαλουχία είναι πολύ περιορισμένες. Δεδομένου ότι η νεομυκίνη μπορεί να διαπεράσει το φράγμα του πλάκουντα και αν βρίσκεται στο αίμα της μητέρας μπορεί να προκαλέσει τοξικότητα, δεν προτείνεται η χρήση του KENACOMB κατά την κύηση ή τη γαλουχία. Δεν διατίθενται ή είναι περιορισμένα τα κλινικά δεδομένα σχετικά με τη χρήση του KENACOMB σε έγκυο γυναίκα. Ανεπιθύμητες ενέργειεςΟι ανεπιθύμητες ενέργειες αναφέρονται ανά Κατηγορία/Όργανικό Σύστημα και εντός κάθε κατηγορίας ανά συχνότητα εμφάνισης, βάσει της ακόλουθης κλίμακας: Πολύ συχνές (≥1/10), Συχνές ≥1/100 έως <1/10), Όχι συχνές (≥1/1.000 έως <1/100), Σπάνιες (≥1/10.000 έως <1/1.000), Πολύ σπάνιες (<1/10.000), μη γνωστές (δεν μπορούν να εκτιμηθούν με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα). **Ανεπιθύμητες ενέργειες ανά Κατηγορία/Όργανικό Σύστημα και συχνότητα σύμφωνα με τη βάση δεδομένων MedDRA: Λοιμώξεις και παρασιτώσεις:** Μη γνωστές: Μικροβιακές λοιμώξεις – τοπικές (έντονη πονόλαιμος λοίμωξης ή επιδείνωση εξελισσόμενης), μυκητιασικές λοιμώξεις, μολυσματική τέρμινθος, οξυτενή κονδυλώματα. **Διαταραχές του ανοσοποιητικού συστήματος:** Πολύ συχνές: Αντιδράσεις υπερευαισθησίας (ειδικά αν γίνεται χρήση για παρατεταμένο διάστημα), που περιλαμβάνουν: δερματίτιδα από επαφή, ερύθημα, εξάνθημα και κνίδωση. Σπάνιες: Αναφυλακτικές αντιδράσεις. **Διαταραχές του ενδοκρινικού συστήματος:** Σπάνιες: Πτώση του επιπέδου κορτιζόλης στο πλάσμα, καταστολή της λειτουργίας του φλοιού των επινεφριδίων. Μη γνωστές: Σύνδρομο Cushing. **Οφθαλμικές διαταραχές:** Μη γνωστές: Θολή όραση, επιδείνωση γλαυκώματος. **Αγγειακές διαταραχές:** Μη γνωστή: Ευρυαγγείες **Διαταραχές του δέρματος και του υποδόριου ιστού:** Συχνές: Αίσθηση καύσου μέτριας έντασης στο σημείο εφαρμογής, κνησμός, τοπική δερματική ατροφία, πόνος, τσούξιμο, ερεθισμός, φλεγμονή ή ερύθημα του δέρματος στο σημείο εφαρμογής, που συνήθως δεν επιφέρει τη διακοπή της αγωγής. Όχι συχνές: Ραγάδες, δευτερογενής μόλυνση, δερματίτιδα θηλωματώδους ροδόχρου νόσου του προσώπου, εκχύμωση, θυλακίτιδα, ερύθημα διάχυτο, κνησμός, αίσθηση καψίματος. Σπάνιες: Τοπική υπερτρίχωση, ευαισθητοποίηση, υπερ-/υπόχρωση, τηλεαγγειεκτασίες, περιστοματική δερματίτιδα, συστηματική δραστηριότητα, δερματίτιδα εξ επαφής. Σε σπάνιες περιπτώσεις, η αγωγή της ψωρίασης με κορτικοστεροειδή είναι πιθανό να προκαλέσει την εξέλιξη της ασθένειας στον φλυκταινώδη τύπο. Μη γνωστές: Στοιχεία ακμής ή δημιουργίας φλύκταινας, δροσιίλα, υποτροπή φλυκταινώδους ψωρίασης επί διακοπής της θεραπείας (Rebound phenomenon), πορφύρα εξανθήματα, άτυπα βλατίδο-φυσαλλιδώδη εξανθήματα. **Γενικές διαταραχές και καταστάσεις της οδού χορήγησης:** Μη γνωστές: Καθυστερημένη επουλήωση τραυμάτων, τροποποίηση της κλινικής εικόνας επί άκαιρης ή τοπικής χρήσεως (μυκητιάσεις-ψώρα). Η Αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών μετά από τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας του φαρμακευτικού προϊόντος είναι σημαντική. Ζητείται από τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν οποιοσδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες στον ΕΟΦ, Μεσογείων 284,GR-15562 Χαλαργός, Αθήνα. Τηλ: + 30 21 32040380/337. **Υπερδοσολογία:** Δεν υπάρχουν αναφορές υπερδοσολογίας με το KENACOMB. **Κατάλογος εκδόχων:** Αντιαφριστικό γαλάκτωμα, παραϋδροξυβενζοϊκάς μεθυλεστέρας, παραϋδροξυβενζοϊκάςπροπυλεστέρας, παραφίνη λευκή μαλακή, πολυοξυαιθυλενίου λιπαρών αλκοολών αιθέρας, διάλυμα σορβιτόλης, πηγμα υδροξειδίου του αργιλίου, διοξείδιο του τιτανίου (E171), προπυλενογλυκόλη, άρωμα No E 191 (verley), αιθυλενοδιαμίνη, υδροχλωρικό οξύ, ύδωρ κεκαθαμένο. **Ασυμβατότητες:** Ελλείψει μελετών σχετικά με τη συμβατότητα, το παρόν φαρμακευτικό προϊόν δεν πρέπει να αναμειγνύεται με άλλα φαρμακευτικά προϊόντα. Διάρκεια ζωής: 3 χρόνια. Ιδιαίτερες προφυλάξεις κατά την φύλαξη του προϊόντος: Φυλάσσετε σε θερμοκρασία μικρότερη των 25°C. **Φύση και συστατικά του περιέκτη:** Σωληνώρια των 25 g.

ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:
PROTASIS PHARMACEUTICALS LTD
Κύπρος, Λεωφόρος Ακροπόλεως 66, 2012, Λευκωσία Κύπρος.
Αριθμός εγκρίσεως ΕΟΦ: 21167/29-4-2009
Ημερομηνία πρώτης έγκρισης: 17 Ιουλίου 1973
Ημερομηνία τελευταίας ανανέωσης: 6 Οκτωβρίου 2022
Τηλ. Φαρμακοεπαγρύπνησης: 2106561435



Ο μοναδικός **τριπλός** συνδυασμός¹ για κάθε **δερματική φλεγμονή!**

Τριαμσινολόνη

Κορτικοστεροειδές

Νυστατίνη

Αντιμυκητιασικό

Νεομυκίνη

Αντιβιοτικό



Παρότρυμμα¹



Κνησμός¹



Ερύθημα¹



Οίδημα από φλεγμονή¹

Kenacomb®

Παρασκευάζεται στην Ελλάδα στα φαρμακευτικά εργαστήρια της ΦΑΜΑΡ ΑΒΕ
Εργ.: 49ο χλμ Εθνικής οδού Αθηνών-Λαμίας, 19011 Αυλώνας, Αττική

Κάτοχος άδειας κυκλοφορίας
PROTASIS PHARMACEUTICALS LIMITED CYPRUS
Λεωφόρος Ακροπόλεως 66, 2012, Λευκωσία Κύπρος

Για θέματα φαρμακοεπαγρύπνησης: Τηλ. 210 6561435

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ: 210 7793777
Αριθμός εγκρίσεως ΕΟΦ: 21167/29-4-2009

¹Περίληψη των χαρακτηριστικών του προϊόντος

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και αναφέρετε ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για ΟΛΑ τα φάρμακα Συμπληρώνοντας την << ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ >>

protasis

protasis

17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διατροφής και Διαιτολογίας

Γράφει η Ειρήνη Θρουβάλα

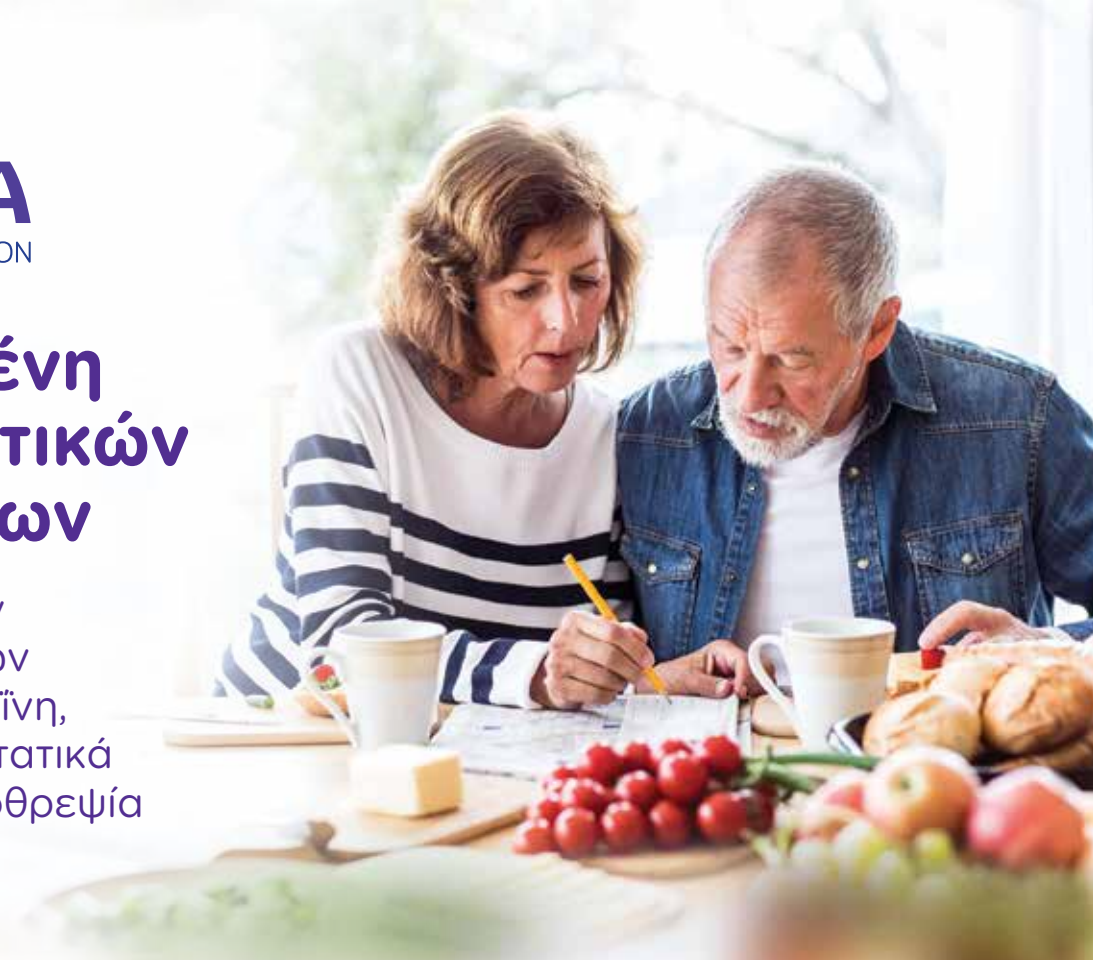


Ο Τομέας Νοσηλευτικής Ογκολογίας ΕΣΝΕ συμμετείχε στο 17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διατροφής και Διαιτολογίας, που πραγματοποιήθηκε στις 8-10 Δεκεμβρίου 2023 σε ανοιχτή συζήτηση για τη Διεπιστημονική Συνεργασία στη διαχείριση του Καρκίνου. Η παραπάνω πρωτοβουλία διοργανώθηκε από τους Διαιτολόγους-Διατροφολόγους, κο Τσίγκα Αλέξανδρο, κο Δούγκα Ανέστη και κα Περπερίδη Μαρία και συμμετείχαν ο κος Τσουκαλός Νικόλαος, Παθολόγος-Ογκολόγος, η κα Θρουβάλα Ειρήνη, Νοσηλεύτρια, η κα Σιαλβερα Θεοδώρα Ειρήνη, Διαιτολόγος-Διατροφολός, η κα Πανά Θυώνη Αλεξία, Φυσικοθεραπεύτρια, η κα Φιλοπούλου Δήμητρα, Ψυχολόγος και η κα Νομικού Μαρία, Διευθύντρια, Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου- ΕΛΛΟΚ., ενώ η συζήτηση συντονίστηκε από τον Ογκολόγο-Παθολόγο κο Γκιουλμπασάνη Ιωάννη. Μέσα από την ανοιχτή συζήτηση αποτυπώθηκαν οι σκέψεις και απόψεις των συμμετεχόντων γύρω από την διατροφική υποστήριξη του ογκολογικού ασθενούς και σημειώθηκε η σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας με στόχο τη διερεύνηση και ολιστική προσέγγιση από κοινού των αναγκών του ογκολογικού ασθενούς. Επίσης αναδείχθηκαν οι προοπτικές αλλά και οι προκλήσεις που προκύπτουν από τη διεπιστημονική συνεργασία στη διαχείριση του καρκίνου, σ'

NUTRICIA
LIFE-TRANSFORMING NUTRITION

Εξειδικευμένη σειρά θρεπτικών σκευασμάτων

Για την κάλυψη των
αυξημένων αναγκών
σε ενέργεια, πρωτεΐνη,
μικροθρεπτικά συστατικά
σε ασθενείς με υποθρεψία
λόγω ασθένειας



Τρόφιμα για Ειδικούς Ιατρικούς Σκοπούς



Άλιπη
δίαιτα



Πρόωρος
κορεσμός



Απώλεια βάρους
μυϊκής μάζας



Εντερική
σίτιση,
βασικές
ανάγκες



Εντερική
σίτιση, υψηλές
πρωτεϊνικές
ανάγκες

Το παρόν απευθύνεται αποκλειστικά σε Επαγγελματίες Υγείας.
Τα θρεπτικά σκευάσματα της σειράς Fortimel και Nutrison αποτελούν Τρόφιμα για Ειδικούς Ιατρικούς Σκοπούς για την διαιτητική διαχείριση της υποθρεψίας οφειλόμενης σε ασθένεια και θα πρέπει να χορηγούνται υπό ιατρική επίβλεψη. Αρ.Γνωστοπ. ΕΟΦ: FORTIMEL JUCY ΜΗΛΟ 62987/01-07-2021, FORTIMEL EXTRA ΒΑΝΙΛΙΑ 1568/08-01-2009, FORTIMEL COMPACT PROTEIN ΜΟΚΑ 87387/06-10-2014, NUTRISON 62058/05-08-2013, NUTRISON PROTEIN INTENSE 105215/16-10-2020 | Τα προϊόντα δεν υπόκεινται σε διαδικασία αδειοδότησης.

www.nutriciaprofessionals.gr

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ιατρική διατροφή, τις διατροφικές μας λύσεις και τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνά μας επισκεφτείτε τη νέα μας ιστοσελίδα, αποκλειστικά για Επαγγελματίες Υγείας.



10.00 - 11.30 Ανοικτή Συζήτηση
Διεπιστημονική συνεργασία στη διαχείριση του καρκίνου
Συντονισμός: Γκιουλμπασάνης Ιωάννης
Τσουκαλάς Νικόλαος, Παθολόγος - Ογκολόγος
Θρουβάλα Ειρήνη, Νοσηλεύτρια
Σιαλβέρα Θεοδώρα-Ειρήνη, Διαιτολόγος-Διατροφολόγος
Πάνα Θυώνη Αλεξία, Φυσιοθεραπεύτρια
Φιλοπούλου Δήμητρα, Ψυχολόγος
Νομικού Μαρία, Διευθύντρια, Ελληνική Ομοσπονδία Καρκίνου - ΕΛΛΟΚ

ένα υψηλής εντάσεως περιβάλλον εργασίας όπως είναι το νοσοκομείο. Από τα συμπεράσματα της συζήτησης προέκυψε ότι για τα βέλτιστα αποτελέσματα στη διατροφική υποστήριξη του ασθενούς είναι ζωτικής σημασίας η έγκαιρη ανίχνευση, παρέμβαση και η συνεχής αξιολόγηση του ασθενούς που εμφανίζει κίνδυνο για καχεξία και δυσθρεψία. Μετά τη τοποθέτηση των συμμετεχόντων ακολούθησε συζήτηση με το κοινό.

* Ως διεπιστημονική ομάδα ορίζεται η ομάδα επαγγελματιών υγείας διαφορετικών ειδικοτήτων όπως ογκολόγος, νοσηλεύτης, ψυχολόγος, διαιτολόγος, φυσιοθεραπευτής κ.α ειδιότητες που συνεργάζονται από κοινού για να πετύχουν το βέλτιστο αποτέλεσμα για κάθε ασθενή.



Ειδικά Θέματα

Μέτρα πρόληψης λοιμώξεων σε ογκολογικούς ασθενείς

Γράφει η Μένια Καφάζη

Παρόλη την πρόοδο στην πρόληψη και τον έλεγχο των επιπλοκών στους ασθενείς με καρκίνο, οι νοσοκομειακές λοιμώξεις συνεχίζουν να αποτελούν μια σημαντική αιτία νοσηρότητας και θνητότητας στους ογκολογικούς ασθενείς και ιδιαίτερα σε αυτούς με αιματολογικές κακοήθειες, αυξάνοντας τη διάρκεια νοσηλείας και το κόστος υγειονομικής περίθαλψης.

Η υγιεινή των χεριών είναι το πιο αποτελεσματικό μέτρο για την πρόληψη των λοιμώξεων. Όλοι οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να πλένουν τα χέρια τους πριν και μετά την επαφή με τους ουδετεροπενικούς (και όλους τους άλλους) ασθενείς.

Κατά τη συνήθη φροντίδα των ογκολογικών ασθενών δεν απαιτείται ειδικός προστατευτικός εξοπλισμός (π.χ., ποδιές, γάντια, μάσκες). Ωστόσο, οι ασθενείς με βαριά ουδετεροπενία πρέπει να νοσηλεύονται σε δωμάτιο απομόνωσης. Οι περισσότεροι ασθενείς με ουδετεροπενία δεν απαιτούν δωμάτια με ειδικό αερισμό. Ωστόσο, όλοι οι λήπτες αλλογενούς μεταμόσχευσης αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων θα πρέπει να τοποθετούνται σε χώρους με >12 αλλαγές αέρα/ώρα και HEPA φίλτρα.

Η «ουδετεροπενική διατροφή» συνήθως δίνεται σε ασθενείς με ουδετεροπενία και αποτελείται από καλά μαγειρεμένα τρόφιμα. Θα πρέπει να αποφεύγονται προμαγειρεμένα γεύματα με κρέας. Τα καλά καθαρισμένα άψητα φρούτα και ωμά λαχανικά είναι αποδεκτά, όπως και τα μαγειρεμένα τρόφιμα από το σπίτι, υπό την προϋπόθεση ότι τα συστατικά είναι φρέσκα.

Για να βελτιωθεί η ακεραιότητα του δέρματος, οι ασθενείς θα πρέπει να λαμβάνουν καθημερινά ντους ή μπάνιο κατά τη διάρκεια νοσηλείας. Η φροντίδα

του δέρματος κατά τη διάρκεια της ουδετεροπενίας πρέπει επίσης να περιλαμβάνει καθημερινή επιθεώρηση των σημείων του δέρματος που ενδέχεται να αποτελέσουν πηγές λοίμωξης (π.χ., το περинеο και τα σημεία εισόδου ενδαγγειακών συσκευών). Οι ασθενείς θα πρέπει να διατηρούν καλή υγιεινή του περινέου, με έμφαση στον απαλό, αλλά βαθύ καθαρισμό του περινέου μετά την κένωση του εντέρου και σε βάθος στέγνωμα του περινέου μετά την ούρηση.

Οι ασθενείς και οι φροντιστές τους θα πρέπει να διδάσκονται πώς να διατηρούν καλή στοματική και οδοντική υγιεινή κατά τη διάρκεια της ουδετεροπενίας. Για αυτούς με συχνές βλεννογονίτιδες, η φροντίδα περιλαμβάνει στοματικά διαλύματα 4-6 φορές/ημέρα. Οι ασθενείς θα πρέπει να βουρτσίζουν τα δόντια τους ≥2 φορές/ημέρα με μια μαλακή οδοντόβουρτσα. Αν αυτό δεν μπορεί να γίνει ανεκτό, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια γάζα. Η χρήση οδοντόκρεμας είναι προαιρετική. Για να μειωθεί ο κίνδυνος για μηχανικό τραύμα και μόλυνση του βλεννογόνου του στόματος, τα ορθοδοντικά μέσα δεν θα πρέπει να φοριούνται κατά τη διάρκεια της ουδετεροπενίας μέχρι να λυθεί η βλεννογονίτιδα.

Τα φυτά και τα αποξηραμένα ή φρέσκα λουλούδια δεν επιτρέπονται στα δωμάτια των νοσηλευόμενων ουδετεροπενικών ασθενών, επειδή σε αυτά έχουν απομονωθεί μύκητες, όπως ο *Aspergillus* και τα είδη *Fusarium*.

Τέλος, η εφαρμογή προγράμματος ενεργητικής επιτήρησης των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της συμμόρφωσης του προσωπικού με τις πρακτικές πρόληψης και έλεγχου των λοιμώξεων στους ογκολογικούς ασθενείς κρίνεται αναγκαία και αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των ασθενών.

Καρκινικές εξελκώσεις

Γράφει ο Ιωάννης Καλεμικεράκης,
Νοσηλεύτης MSc, PhD,
Αναπληρωτής Καθηγητής
Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής,
ikalemik@uniwa.com

Οι καρκινικές εξελκώσεις ή έλκη καρκινικής αιτιολογίας (**Malignant Fungating Wounds - MFWs**) είναι χρόνια έλκη που προκύπτουν από την άμεση διήθηση του δέρματος, των αγγείων και των λεμφαγγείων, από έναν τοπικό όγκο ή από τη μεταστατική εξάπλωση ενός πρωτοπαθούς όγκου στην περιοχή και εμφανίζονται σε περίπου 10% των ασθενών με μεταστατική νόσο. Μπορούν να αναπτυχθούν οπουδήποτε στο σώμα, ενώ συχνά μοιάζουν με μύκητα ή κουνουπίδι, απ' όπου πήραν και την ονομασία τους (fungating wounds).

Συνήθως σχετίζονται με προχωρημένη και ανίατη ασθένεια με κακή πρόγνωση και περιορισμένες θεραπευτικές δυνατότητες, ενώ τα συμπτώματα που εμφανίζουν οι ασθενείς έχουν ως αποτέλεσμα την ψυχική τους επιβάρυνση, την απώλεια αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης, τον φόβο, την ενοχή, την κατάθλιψη, το άγχος και την κοινωνική απομόνωση. Συχνά οι ασθενείς προσφεύγουν καθυστερημένα στις υπηρεσίες υγείας, αναζητώντας βοήθεια όταν η νόσος είναι ήδη προχωρημένη. Εκτιμάται ότι περίπου το 5-10% όλων των ασθενών με πρωτοπαθή όγκο κοντά στην επιφάνεια του δέρματος ή με μεταστατικό καρκίνο θα αναπτύξουν ένα MFW, ενώ σύμφωνα με το Εθνικό Ινστιτούτο Καρκίνου των ΗΠΑ (NCI), περίπου το 2,7% έως 4,4% των καρκινοπαθών μπορεί να αναπτύξουν MFWs.

Οι πιο συχνές περιοχές που εμφανίζονται τα MFWs είναι ο μαστός (49%), ακολουθούμενος από τον τράχηλο (21%), τον θώρακα (18%), τα άκρα (17%), τα γεννητικά όργανα (17%), το κεφάλι (13%) και άλλες περιοχές (2%). Στις γυναίκες, η πιο συχνή καρκινική εξέλκωση παρουσιάζεται στον μαστό (Εικόνα 1) και στους άνδρες, συχνότερη είναι



Εικόνα 1: MFW επί Ca μαστού
Πηγή: Προσωπικό αρχείο Ι. Καλεμικεράκη

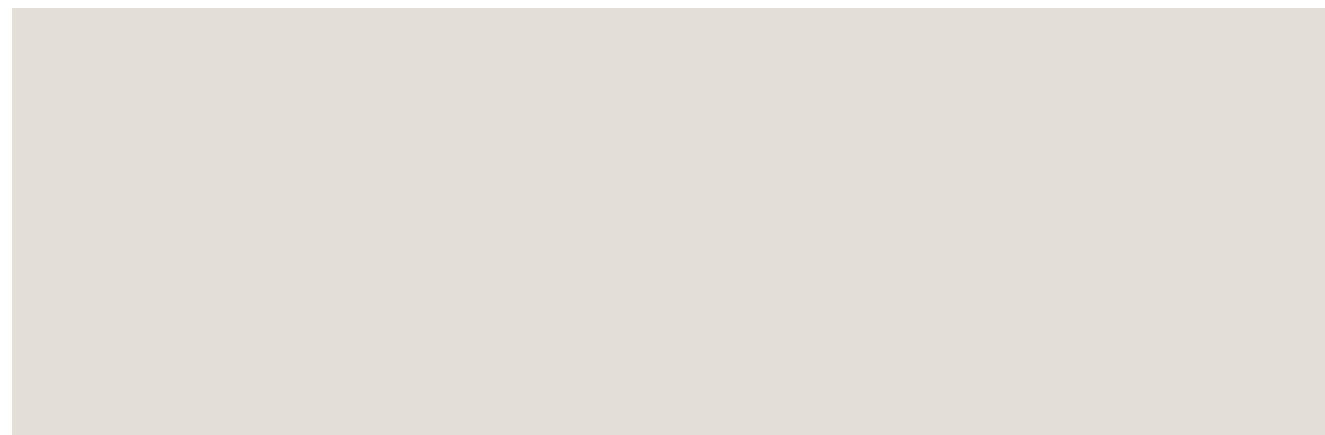
η δερματική μετάσταση από πρωτογενείς καρκίνους των πνευμόνων (Εικόνα 2). Η κεφαλή και ο τράχηλος είναι κοινά σημεία και για τα δύο φύλα.



Εικόνα 2: MFW μετά από παρακέντηση υπερκλείδιου λεμφαδένα επί Ca πνεύμονα
Πηγή: Προσωπικό αρχείο Ι. Καλεμικεράκη

Έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως πέντε εργαλεία αξιολόγησης των MFWs (Malignant Wound Assessment Tools - MWAT). Το σύστημα αξιολόγησης συμπτωμάτων του Τορόντο (Toronto Symptom Assessment System for Wounds), το εργαλείο αξιολόγησης των MFWs του Schulz (Schulz Malignant Fungating Wound Assessment Tool), το Διάγραμμα Αυτό-αξιολόγησης των Συμπτωμάτων (Wound Symptoms Self Assessment Chart), το σύστημα TELER, (TELER System) και το Εργαλείο Αξιολόγησης Ελκών Hopkins (Hopkins Wound Assessment Tool). Σε όλα τα εργαλεία αξιολογούνται η οσμή, ο πόνος, το εξίδρωμα, ο κνησμός και η τοπική αιμορραγία, καθώς και ψυχοκοινωνικές και λειτουργικές παράμετροι. Τα πιο συχνά τοπικά συμπτώματα των MFWs είναι η δυσοσμία, το εξίδρωμα, ο πόνος, η αιμορραγία, ο

κνησμός και η τοπική λοίμωξη. Για τον περιορισμό της έκτασης του έλκους και τη μείωση της έντασης των συμπτωμάτων χρησιμοποιούνται κυρίως η ακτινοθεραπεία (Radiotherapy), η χημειοθεραπεία (Chemotherapy), η ορμονοθεραπεία (Hormonal therapy) και η χειρουργική εξαίρεση η οποία εξαρτάται από το μέγεθος και τη θέση του όγκου. Πρόσφατα υπάρχει επιστημονικό ενδιαφέρον για μια σχετικά νέα παρηγορητική θεραπεία, την ηλεκτροχημειοθεραπεία (ECT), που φαίνεται να μπορεί να προσφέρει βοήθεια στη διαχείριση των συμπτωμάτων όπως η αιμορραγία, το εξίδρωμα και το οίδημα. Για την αντιμετώπιση τόσο της δυσοσμίας όσο και της λοίμωξης θα πρέπει να περιοριστεί το βακτηριακό φορτίο του έλκους. Αυτό επιτυγχάνεται με τον ενδελεχή καθαρισμό, την απομάκρυνση των νεκρώσεων, τη χρήση τοπικών αντιμικροβιακών και αντιβιοτικών σκευασμάτων. Η διαχείριση του εξιδρώματος επιτυγχάνεται κυρίως με τα αφρώδη, τα αλγινικά και τα υδροτριοειδικά επιθέματα, τα οποία έχουν μεγάλη απορροφητική ικανότητα. Για να μειωθεί ο πόνος που σχετίζεται με την αλλαγή των επιθεμάτων συστήνεται η χρήση οπιοειδών ή άλλων αναλγητικών σε δόση εφόδου πριν τη διαδικασία της αλλαγής. Η χρήση επιθεμάτων που δεν κολλούν και διατηρούν την υγρασία στο έλκος μειώνει τον πόνο και προστατεύει τις εκτεθειμένες νευρικές απολήξεις. Παρεμβάσεις οι οποίες μπορούν να ανακουφίσουν τον ασθενή από τον κνησμό είναι η χρήση επιθεμάτων που διατηρούν το έλκος καλά ενυδατωμένο, με παράδειγμα τα φύλλα υδρογέλης, ενώ ανακούφιση από τον κνησμό προσφέρει και η εφαρμογή των TENS. Για την αποφυγή της τριχοειδικής αιμορραγίας, η τεχνική που θα εφαρμόσουν οι επαγγελματίες υγείας ή οι φροντιστές για την αλλαγή των επιθεμάτων θα πρέπει να είναι ατραυματική (με ήπιους χειρισμούς), για προστασία των εύθραπτων ιστών του έλκους. Τα επιθέματα θα πρέπει να αποκολλώνται με απαλές κινήσεις και η επιλογή τους να έχει γίνει προσεκτικά ώστε να χρησιμοποιούνται εκείνα που δεν κολλούν στο έλκος.



Η σπουδαιότητα της δημιουργίας κέντρου ανακουφιστικής φροντίδας στην Θεσσαλία

Γράφουν η Σουλτάνα Στραβέλα, Νοσηλεύτρια ,MSc Προϊσταμένη Ογκολογικής Κλινικής ΠΓΝΛ, Τοπική Συντονίστρια Μεταμοσχεύσεων ΠΓΝΛ και ο Κωνσταντίνος Σκαμπαρδώνης, Νοσηλεύτης , MSc, PhD© Τμήμα Κλινικών Μελετών Ογκολογικής Κλινικής ΠΓΝΛ, Ακαδημαϊκός Υπότροφος Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.



Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (2002) ως Ανακουφιστική Φροντίδα (Palliative Care) ορίζεται η ολιστική προσέγγιση που στοχεύει στην ανακούφιση των συμπτωμάτων του άγχους και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τόσο ασθενών όσο και των οικογενειών που αντιμετωπίζουν απειλητικές για την ζωή ασθένειες όπως ο καρκίνος. Στους ογκολογικούς ασθενείς η ανακουφιστική φροντίδα αποτελεί μέρος της ολιστικής φροντίδας, είναι σημαντικό να σημειωθεί πως δεν προορίζεται μόνο για καταστάσεις στο τέλος της ζωής αλλά δύναται να ενσωματωθεί κατά την πορεία της ασθένειας στο πλάνο φροντίδας για να παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη σε όλη την πορεία αυξάνοντας κατά αυτό τον τρόπο την ευημερία των ασθενών.

Σκοπός:

- Η ολιστική φροντίδα για την αντιμετώπιση των σωματικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πνευματικών αναγκών του ασθενούς
- Η διαχείριση του πόνου που σχετίζεται με την νόσο παρέχοντας άνεση στον ασθενή
- Η επικοινωνία με τον ασθενή και την οικογένεια του παρέχοντας τους συμβουλευτική για την λήψη αποφάσεων αλλά και για την αξιολόγηση των προτιμήσεων του ασθενούς
- Η υποστήριξη της οικογένειας και των φροντιστών με την παροχή συμβουλευτικής και εκπαίδευσης σε θέματα φροντίδας
- Η συνεργασία με την διεπιστημονική ομάδα

φροντίδας για την αντιμετώπιση αναγκών όπως οι συνοσυρότητες, η πολυφαρμακία, η διατροφική φροντίδα κ.α.

End-of-Life care

Κατά το τελικό στάδιο της νόσου τόσο οι ασθενείς όσο και το οικογενειακό του περιβάλλον αισθάνονται την ανάγκη να λάβουν πληροφορίες από την θεραπευτική ομάδα για τις διαθέσιμες επιλογές θεραπείας και κατά πόσο αυτές θα επιφέρουν επιπλέον θεραπευτικό και κλινικό όφελος. Τα ερωτήματα που εύλογα προκύπτουν είναι αν ο ασθενής ή οι κείοι του είναι ποτέ έτοιμοι να λάβουν την απόφαση για την οριστική διακοπή κάθε είδους θεραπευτικής παρέμβασης και έπειτα κατά πόσο εύκολη θα είναι η διαχείριση των συμπτωμάτων του καρκίνου. Πόσο εφικτό θα είναι επίσης ο ασθενής να λάβει την κατάλληλη ανακουφιστική φροντίδα από το οικογενειακό του περιβάλλον εξασφαλίζοντας του έτσι μια αξιοπρεπή ποιότητα στο τέλος της ζωής ;

Μετάβαση των ογκολογικών ασθενών σε Hospices

Τα Hospices αποτελούν δομές παροχής υπηρεσιών ανακουφιστικής φροντίδας μέσω μιας εξειδικευμένης διεπιστημονικής ομάδας (ιατροί, νοσηλεύτες, φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι) που στόχο έχουν την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων της νόσου τη στιγμή που αποφασίζεται η διακοπή θεραπευτικής παρέμβασης δίνοντας έμφαση στην αξιοπρέπεια και στην ποιότητα ζωής των ασθενών. Η μετάβαση των ασθενών στα Hospices γίνεται συνήθως σε περιπτώσεις προχωρημένου καρκίνου όπου το προσδόκιμο επιβίωσης σύμφωνα με τη φυσική εξέλιξη της νόσου δεν προορίζεται να ξεπεράσει τους 6 μήνες.

Ανακουφιστική – Παρηγορητική φροντίδα στην Θεσσαλία

Στην ευρύτερη περιοχή της περιφέρειας Θεσσαλίας και της 5ης ΥΠΕ παρατηρείται ολοένα και μεγαλύτερη αύξηση των νέων ογκολογικών περιστατικών. Η πλειοψηφία των ασθενών λαμβάνει ογκολογική φροντίδα στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας το οποίο αποτελεί και το μεγαλύτερο ογκολογικό κέντρο αυτή την στιγμή στην Θεσσαλία. Η κλιμάκωση των περιστατικών υπογραμμίζει και την επείγουσα ανάγκη για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης επιβάρυνσης του καρκίνου στην περιοχή. Πέρα από την εστίαση των υγειονομικών αρχών και των επαγγελματιών υγείας στην πρόληψη και τη θεραπεία των ασθενών είναι προφανές ότι λόγω των πολλών νέων διαγνώσεων αλλά της πολυπλοκότητας της νόσου υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την δημιουργία ενός ειδικού κέντρου ανακουφιστικής φροντίδας.

Σύμφωνα με τον νόμο υπ' αριθμ. 5007/2022 ΦΕΚ 241/Α/23-12-2022 νομοθετήθηκε για πρώτη φορά στην χώρα μας ένα ολοκληρωμένο σύστημα υπηρεσιών ανακουφιστικής φροντίδας, με στόχο την διασφάλιση της ποιότητας ζωής των ασθενών που πάσχουν από απειλητικές για την ζωή ασθένειες.

Εκπαίδευση στην ανακουφιστική φροντίδα

Σαφώς ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην οργάνωση και την εκπαίδευση διεπιστημονικών ομάδων για την ανακουφιστική φροντίδα ασθενών με κακοήγη νεοπλασμάτα από τη διάγνωση έως και το τέλος των θεραπειών τους αποσκοπώντας σε αποτελεσματικότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες υγείας.

Σκοπός:

- Αναζήτηση και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών των επαγγελματιών υγείας στην ανακουφιστική φροντίδα
- Εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας στην ανακουφιστική φροντίδα των ογκολογικών ασθενών μέσω ειδικών προγραμμάτων σε συνεργασία με τα γραφεία εκπαίδευσης των εκάστοτε νοσηλευτικών ιδρυμάτων της 5ης ΥΠΕ
- Η δημιουργία εκπαιδευμένων διεπιστημονικών ομάδων στην ανακουφιστική φροντίδα οι οποίες θα έχουν ενεργό ρόλο στην περίθαλψη των ασθενών παρέχοντας ουσιαστική και ολιστική φροντίδα

Προτάσεις :

1. Δημιουργία κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για όλα τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της Θεσσαλίας.
2. Η δημιουργία και η εφαρμογή θεραπευτικών πρωτοκόλλων ανακουφιστικής φροντίδας.

Συμπέρασμα: Η δημιουργία ενός κέντρου ανακουφιστικής φροντίδας στην Θεσσαλία θα παρέχει συμπονετική και ολιστική φροντίδα στους ογκολογικούς ασθενείς με προχωρημένη κυρίως νόσο παρέχοντας την δυνατότητα για την διαχείριση του πόνου, την ανακούφιση από τα συμπτώματα του καρκίνου αλλά και συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη τόσο των ασθενών όσο και των οικογενειών και των φροντιστών τους.

Η ίδρυση αυτού του κέντρου δεν αποτελεί απλώς μια επιτακτική ανάγκη για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών φροντίδας, θα είναι η απάντηση στις ιδιαίτερες ανάγκες που έχουν οι ασθενείς της περιφέρειας καλλιεργώντας ένα περιβάλλον άνεσης και αξιοπρέπειας το οποίο θα συνεισφέρει τα μέγιστα στην ποιότητα ζωής τους αλλά και στην συνολική ευημερία τους.

Η Νέα Μονάδα Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος» στη Θεσσαλονίκη

Γράφει η Στέλλα Πλούκου



Η λειτουργία των Μονάδων Ημερήσιας Νοσηλείας (ΜΗΝ) είναι μια υπηρεσία που κερδίζει ολοένα και περισσότερο την προτίμηση των ασθενών και των συστημάτων υγείας στο πέρασμα του χρόνου. Οι ΜΗΝ για ογκολογικούς ασθενείς έχουν αναπτυχθεί σε διάφορες χώρες του κόσμου, σε γενικά ή ειδικά νοσοκομεία και παρέχουν υπηρεσίες υγείας διάρκειας λίγων ωρών ημερησίως, επιτρέποντας στον ασθενή να επιστρέφει στο σπίτι του χωρίς να διανυκτερεύει στο νοσοκομείο.

Μπορούν να υποστηρίξουν ένα διευρυμένο φάσμα φροντίδας που περιλαμβάνει τη χορήγηση θεραπευτικών σχημάτων, αντιμετακίνησης αγωγής και διατροφικής υποστήριξης, την ενυδάτωση, τις παρακεντήσεις ασκτικού υγρού, την τοποθέτηση και φροντίδα ενδοαγγειακών καθετήρων, την εκπαίδευση του ασθενή, την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων και την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών. Η φροντίδα παρέχεται από κατάλληλα εκπαιδευμένο ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, με επαρκή γνώση και εμπειρία που συμβάλει στην εκτίμηση των αναγκών των ασθενών, στην αντιμετώπιση των συμπτωμάτων τους και στη λήψη των ανάλογων μέτρων ασφαλείας κατά τη χορήγηση της θεραπείας τους.

Η προτίμηση των ογκολογικών ασθενών σε αυτού του είδους τις υπηρεσίες, οφείλεται στο γεγονός ότι

παρατηρείται λιγότερο άγχος, καθώς επιστρέφουν στην οικία τους αυθημερόν, χωρίς να αλλάζουν την καθημερινότητά και τον τρόπο ζωής τους και των οικογενειών τους. Από τη μεριά τους τα συστήματα υγείας, εξοικονομούν χρήματα από την μείωση του χρόνου νοσηλείας στο νοσοκομείο και παράλληλα ελαχιστοποιούνται οι νοσοκομειακές λοιμώξεις, λόγω της ελαττωμένης έκθεσης σε επιβαρυνμένα περιστατικά.

Η νέα αποκεντρωμένη Μονάδα Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος», ανακατασκευάστηκε και εξοπλίστηκε με δωρεά της κυρίας Μαρίας Λάτση προς το Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Θεαγένειο» και στεγάζεται σε κτιριακές εγκαταστάσεις της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας στην Πυλαία Θεσσαλονίκης. Ξεκίνησε την λειτουργία της στις αρχές του 2022 με επίσημη έναρξη 18.4.2022 και ήδη έχει εξυπηρετήσει δεκάδες χιλιάδες ασθενείς.

Είναι εξοπλισμένη με 27 ειδικές πολυθρόνες χορήγησης νοσηλείας, 14 σύγχρονες κλίνες και 6 ιατρεία περίθαλψης ασθενών όπου πραγματοποιείται η θεραπεία, η φροντίδα και η ιατρική παρακολούθηση περίπου 150 ογκολογικών ασθενών ημερησίως.

Εκτός από εξειδικευμένο ιατρονοσηλευτικό προ-

σωπικό διαθέτει Καρδιολογικό, Αιματολογικό και Βιοχημικό εργαστήριο και Χώρο Επειγόντων Περιστατικών οι οποίοι στελεχώνονται από έμπειρο επιστημονικό προσωπικό (Μικροβιολόγο, Τεχνολόγοι Ιατρικών Εργαστηρίων, Καρδιολόγο και Αναισθησιολόγο) και είναι πάντοτε διαθέσιμο ασθενοφόρο για άμεση και ασφαλή διακομιδή ασθενών σε περιπτώσεις που κριθεί αναγκαίο.

Το τμήμα του φαρμακείου είναι εξοπλισμένο με δύο ρομποτικά συστήματα διαχείρισης ογκολογικών φαρμάκων τελευταίας τεχνολογίας, γεγονός που διασφαλίζει 100% τη δόση που πρέπει να χορηγηθεί στον ασθενή, προστατεύει τους χειριστές από την έκθεση στα κυτταροστατικά φάρμακα και εξασφαλίζει ότι η διαδικασία είναι ελεύθερη από οποιαδήποτε επιμόλυνση. Υπάρχει δυνατότητα ιχνηλασιμότητας σε όλα τα στάδια της παραγωγής και εξοικονομούνται χρήματα λόγω της βελτιωμένης χρήσης υλικών και ανθρώπινων πόρων.

Εντός της ΜΗΝ πραγματοποιούνται σε σύντομο χρόνο οι διαδικασίες εισαγωγής, εξετάσεων και θεραπειών, χωρίς ο ασθενής να χρειάζεται να μετακινηθεί στο κεντρικό νοσοκομείο, γεγονός που

αποτρέπει την ταλαιπωρία του κατά τη διάρκεια των συχνών επισκέψεων που περιλαμβάνει η φροντίδα του καρκίνου στους περισσότερους ασθενείς. Επιπροσθέτως, τον Ιούλιο του 2022 η μονάδα έλαβε πιστοποίηση σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο ISO 9001:2015, για την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας, στις υπηρεσίες υγείας και ημερήσιας νοσηλείας.

Εκτός από τα παραπάνω, ποιοτικά δεδομένα από την λειτουργία της Μ.Η.Ν. «Ν. Κούρκουλος» του ΑΝΘ «Θεαγένειο» καταδεικνύουν υψηλή ικανοποίηση των ασθενών και όλων των εργαζομένων. Στην νέα αυτή μονάδα στην οποία μεταφέρθηκε το Διατομεακό Τμήμα Ημερήσιας Νοσηλείας του νοσοκομείου, συνδυάζεται η επιστημονική επάρκεια με τους κατάλληλους χώρους, τον σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό και το καλαίσθητο περιβάλλον, γεγονός που αναβαθμίζουν την εμπειρία των ασθενών και συνοδών που εξυπηρετούνται στις εγκαταστάσεις της. Με λίγα λόγια παρέχονται υπηρεσίες που συνδυάζουν την αποδοτικότητα, την οικονομία, την ασφάλεια και την ποιότητα υπέρ της υγείας της ευάλωτης ομάδας των ογκολογικών ασθενών.



Από Σεπτέμβρη /2022.... ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ/2023

Γράφει η Έλσα Πατηράκη



Τον Σεπτέμβρη του 2022 στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας κανένας από τη συντροφιά μας δεν μπορούσε να σκεφθεί εκείνα που μας επιφύλασσε ο χρόνος να ζήσουμε μέχρι τον επόμενο ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ. Κανένας από τους πέντε νοσηλευτές που εκπροσωπούσαμε την Ελλάδα για πρώτη φοράστο 23ο ετήσιο πενθήμερο σεμινάριο της ELNEC στο Open Medical Institute 4-10/9/22 στην Αυστρία ... δεν φανταζόταν τι θα μπορούσε να μας φέρει, αλλά και να μας πάρει ο επόμενος χρόνος.

11 μμ το τελευταίο βράδυ του ELNEC Σεπτέμβρη 2022! Το αποχαιρετιστήριο ποτό μιας υπέροχης εβδομάδας με 37 συναδέλφους. Με ανείπωτη χαρά κι επίγνωση της ευθύνης δεχθήκαμε την άμεση αυθόρμητη θετική απάντηση της Betty Ferrell στην επιφυλακτική πρόσκληση μας για σεμινάριο ELNEC στην Ελλάδα. Ακολούθησε η έκπληξη της ταχύτατης γραπτής απάντησης της για ιδία κάλυψη εξόδων του ταξιδιού- διαμονής της πενταμελούς ομάδας των διακεκριμένων ειδικών νοσηλευτών εκπαιδευτών

στην Ανακουφιστική Φροντίδα. Το σεμινάριο προγραμματίσθηκε για τις πρώτες μέρες του Σεπτέμβρη 2023 ακριβώς την επόμενη εβδομάδα από το ευρωπαϊκό σεμινάριο.

Το πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών «Εξειδικευμένη Ανακουφιστική Φροντίδα και Προηγμένη Νοσηλευτική Ογκολογία» του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με τη ΜΑΦ παιδιών και εφήβων «Μέριμνα» και τη ΜΑΦ «Γαλιλαία» (κα. Ελισάβετ Πατηράκη, κα Τσαρουχά Σπυριδούλα, κ. Μουλάλι Ανδρέας-Χένρι, κα. Παραρά Μαρία & κα. Γεράρδη Αλεξία) θα απολάμβαναν την τιμή να φιλοξενήσουν και να διοργανώσουν το Σεμινάριο Ανακουφιστικής Φροντίδας - ELNEC (End-of-Life Nursing Education Consortium) στις 4-6 Σεπτεμβρίου 2023 στην Αθήνα. Συναντήσεις, ανταλλαγές απόψεων, τηλεφωνικές επικοινωνίες για την επιλογή του χώρου διεξαγωγής, των συμμετεχόντων, το κοινωνικό πρόγραμμα των προσκεκλημένων, την κάλυψη των εξόδων. Παράλληλα γίνονται οι απα-



ραίτητες διαδικασίες για την αναγόρευση της Δρ FERRELL ως επίτιμης διδάκτορος του τμήματος Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ.

Με αναπάντητο το Γιατί να συμβεί αυτή η τραγική απώλεια ,το σεμινάριο αυτό έμμελε να αφιερωθεί στην μνήμη της πολυαγαπημένης φίλης και συνεργάτιδας Σπυριδούλας Τσαρουχά ,μέλους της πενταμελούς Ελληνικής ομάδας οργάνωσης, που αιφνίδια κι άδικα ταξίδεψε στον Ουρανό, στις 29 Ιουλίου 2023.

Η ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΜΑΣ, μαμά του μικρού Σωτήρη, σύζυγος, κόρη, αδελφή, θεία, συνάδελφος και φίλη απροσδόκητα έφυγε από κοντά μας, ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΟ. Αγαπητή, ξεχωριστή συμφοιτήτρια συνεργάτιδα συνάδελφος φίλη καρδιακή που από το 2004 ο δικός της αγώνας ,το όνομα της ταυτίζεται με την ΕΛΠΙΔΑ και τη θεμελίωση της Παιδιατρικής Ανακουφιστικής Νοσηλευτικής Φροντίδας στη χώρα μας.

Ο τομέας Νοσηλευτών ογκολογίας τίμησε την μνήμη της στην έναρξη του Ετήσιου νοσηλευτικού ογκολογικού συμποσίου (Χαλκίδα 2023), για το έργο που απλόχερα χάριζε σε ασθενείς οικογένειες συναδέλφους, φοιτητές.

Σπυριδούλα Τσαρουχά RN. MSc. PhD, Διοικητική Υπεύθυνη της Υπηρεσίας Κατόικον Παιδιατρικής Ανακουφιστικής Φροντίδας της ΜΕΡΙΜΝΑΣ. Δύο δεκαετίες κλινική νοσηλεύτρια, εκπαιδύτρια, ερευνήτρια, συντονίστρια ,ηγέτιδα. Τιμούμε τα 20 χρόνια που είχαμε την ευλογία να την έχουμε μαζί μας . Δυσαναπλήρωτο το κενό που άφησε πίσω της.. Στερηθήκαμε το γλυκό της χαμόγελο, την ζεστή αγκαλιά , τη χαρούμενη αισιόδοξη παρουσία, τις επιστημονικές υπέροχες παρουσιάσεις, τον ήρεμο πειστικό λόγο, την υπομονετική αγωνία ,την επιμονή και το πάθος για ένα καλύτερο αύριο στην ανακουφιστική φροντίδα για όλους εκείνους που την χρειάζονται.

Το πρώτο ELNEC PALLIATIVE CARE-TRAIN THE TRAINERS SEMINAR ξεκίνησε την Κυριακή 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023 με την συμμετοχή όλων μας στο 40ήμερο μνημόσυνο της Σπυριδούλας μας. Με την φωτογραφία της κι αναφορά στην προσφορά της ξεκίνησε επίσημα η πρώτη μέρα του τριήμερου σεμιναρίου μας σε αίθουσα του τμήματος Νοσηλευτικής. Κι όλες τις ημέρες την νοιώθαμε δίπλα μας.

Συνοψίζει ο Ανδρέας τα αποτελέσματα του επιτυχημένου σεμιναρίου στον ιστότοπο της ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ:29 συμμετέχοντες από πέντε διαφορετικά μέρη της Ελλάδος. Πέντε μέλη καταξιωμένων ομιλητών στο χώρο της Ανακουφιστικής Φροντίδας,

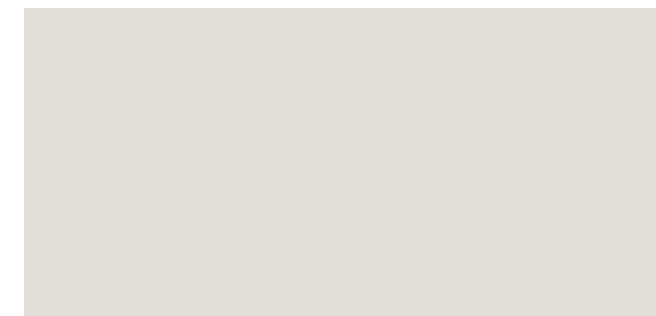
από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Betty Ferrell, Judith A. Paice (Adult) ,Carrie Cormack (Peds) ,Patrick J. Coyne (Adult) και τη Ρουμανία(Nicoleta Mitrea) και τα πέντε μέλη οργανωτών και ομιλητών από την Ελλάδα. Ένδεκα διαλέξεις από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ELNEC για ενήλικες και έξι για παιδιά.

Την Τρίτη 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023 στις 7μμ στην μεγάλη αίθουσα του Κεντρικού Πανεπιστημίου **αναγορεύθηκε Επίτιμη Διδάκτορας του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του ΕΚΠΑ η κ. Β. Ferrell, διευθύντρια Νοσηλευτικής Έρευνας και Εκπαίδευσης και καθηγήτρια στο «City of Hope Medical Center in Duarte, California», Η.Π.Α.** Την εκδήλωση προσφώνησε ο πρύτανης του πανεπιστημίου καθ. Γ.Σιάσος, αναλύθηκε η προσωπικότητα και το έργο της από την καθ. Ε.Πατηράκη, ακολούθησε η αναγόρευση της τιμωμένης από τον πρόεδρο τμήματος Νοσηλευτικής Π.Μυριανθέα και τον κοσμήτορα Σχολής επιστημών υγείας καθ. Ε.Πικουλή, η οποία στη συνέχεια έδωσε διάλεξη με τίτλο "Palliative Care: Training Professionals to Provide Quality care in Serious illness" Η τελετή ολοκληρώθηκε με δεξίωση και δείπνο των προσκεκλημένων και πρυτανικών αρχών.

Ήταν ένας διαφορετικός Σεπτέμβρης. Προσπάθησα να γράψω, όπως συνηθίζω με μολύβι, να συγκρατήσω τις πιο σημαντικές στιγμές από τα δρώμενα. Γράφω με μολύβι σημαίνει, όπως σημειώνεται στο λευκό μολύβι που μου χάρισε η Μαρία πριν λίγες μέρες στα γενέθλια μου : μου επιτρέπω να κάνω λάθη γιατί ακόμα αντέχω να τα διορθώσω.

Ζήσαμε το ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ του 2023 με Επίγνωση, Προσδοκία κι Ελπίδα και την πεποίθηση πως **«ΕΛΠΙΔΑ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΤΕΝΙΖΕΙΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»** Σε κάθε περίπτωση η αξία Της Ελπίδας παραμένει Αλώβητη κι εντοπίζεται στη Δυνατότητα της Αυτοδημιουργίας της από την Ανυπαρξία (PENE,2023).

Πόσο δίκιο έχεις Σπυριδούλα μας!





ZITA CONGRESS & EVENT
MANAGEMENT

εμείς τον ενθουσιασμό και την εμπειρία...

...εσείς την σιγουριά της επιτυχίας
του οργανωτικού και οικονομικού αποτελέσματος



συμβάλλουμε με διαφάνεια και εμπειρία **40** χρόνων
στους άμεσους στόχους και τα οράματά σας

www.zita-group.com

Ομήρου 29, Πέτα Σαρωνικού, 190 01, Αττική, Ελλάδα, Τηλ: +30 22994 40964
info@zitacongressevents.com

51

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

15-18 Μαΐου 2024

ΝΑΞΟΣ | Πολιτιστικό Κέντρο Νάξου -
Σχολή Ουρσουλινών

www.esnecongress2024.gr

SAVE THE DATE



Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδος

Μέλος του



International Council of Nurses

Μοριοδότηση από
το Διεθνές Συμβούλιο
Νοσηλευτών (ICN)
με μονάδες συνεχιζόμενης
νοσηλευτικής εκπαίδευσης
(International Continuing
Nursing Education
Credits-ICNECs)

Το μοναδικό
συνέδριο που
παρέχει μόρια που
αναγνωρίζονται
στο εξωτερικό

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ



Εθνικός Σύνδεσμος
Νοσηλευτών Ελλάδος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ



ZITA CONGRESS & EVENT
MANAGEMENT



Επιμέλεια Ενημερωτικού Δελτίου 2023

Ιωάννα Τσάτσου

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΝΟ - ΕΣΝΕ 2022-2025

Πρόεδρος: Παπαγεωργίου Δημήτριος
Α' Αντιπρόεδρος: Λαβδανίτη Μαρία
Β' Αντιπρόεδρος: Κωνσταντινίδης Θεοχάρης
Γραμματέας: Τσάτσου Ιωάννα
Ταμίας: Θρουβάλα Ειρήνη
Μέλη: Παπαδούρη Άννα
Μεμεκίδου Γλυκερία †

Μεσογείων 2, Πύργος Αθηνών Γ' Κτίριο, Αθήνα 115 27, www.esne.gr,
e-mail: esne@esne.gr, τηλ: 210 7485307

